

ELOFIZETES
ARADYBAN ES VIDEKEN
 Egy évre ... 180 Lei.
 Fél évre ... 90 Lei.
 Egy negyed évre 45 Lei.
 Egy hóra ... 15 Lei.

Külföldi előfizetők
 megállapodás szerint

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

MEKKEBESZTOSEG
 Arad és csanádi egyesít
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 107.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény
 Társaság.
 Bulevardi Regele Fardol
 szám 1. szoba. Tel. 22.
 TELEFON-SZÁM: 101.

ARAD, 1921

Felelős szerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, február 20.

Hadikölcsön-kötvények.

(Aradi bankok akciója.)

Ama pénzügyi problémák közt, amelyek a bonbeváltás után legközelebb megoldásra várnak, talán a legfontosabbak egyike a hadikölcsön-kötvények kérdése. Tudvalevő, hogy a békeszerződés értelmében az utódállamok mind-egyikének a területén levő hadikölcsönkötvényeket nosztrifikálni kell és ezután következnek azoknak a ma még meg nem állapítható kulcs szerinti beváltása. Ennek az eljárásnak legfőbb akadálya, hogy a Romániához csatolt területeken jegyzett hadikölcsönkötvények nagy része Budapesten van azért, mert a pénzügyi intézetek és közpénztárak a zavaros viszonyokra való tekintettel értékeiket még 1917-ben Budapestre szállították, másrészt azért, mert a legutóbbi jegyzett nyolcadik hadikölcsön-kötvények ideiglenes elismervényeit a bekövetkezett kommunizmus végleges kötvényekre cserélni nem lehetett.

Hogy ezek a hadikölcsönkötvények Romániában szintén nosztrifikáltassanak, arra két mód kínálkozik. Vagy diplomáciai eljárással tessék lehetővé a hadikölcsön kötvények hazahozatalát, vagy pedig kimondják, hogy a budapesti pénzügyi intézeteknek a budapesti román konzulátus által látalmazott letéti elismervényei a nosztrifikálási eljárásnál olyba vétetnek, mint maguk az eredeti kötvények. Ez utóbbi módszert alkalmazták Csehszlovákiában is a Budapesten fekvő letétek ügyében. Hír szerint a magyar kormány nem gördít akadályt az elé, hogy a budapesti pénzügyi intézetek a kötvényeket kiszolgáltassák, csupán a román pénzügyminiszternek a hozzájárulására lesz szükség a hazahozatalnál. Ezt annyival is inkább lehet remélni, mivel a csatolt területek egész lakossága a köztisztviselők és különösen az árva vagyona, erősen érdekelve van ennél a kérdésnél. Mint értesülünk, az aradi pénzügyi intézetek legközelebb akciót indítanak a hadikölcsönkötvények és az egyéb Budapesten fekvő értékpapírlétek hazahozatala érdekében és e mozgalmukban kapcsolatot keresnek majd a szász pénzügyi intézetek szövetségével és a clujai (kolozsvári) pénzügyi intézetekkel, amelyek hasonló lépéseket már tettek.

82 és fél millió lei.

(A bonok beváltása.)

Tegnap délután hatalmas teherautó állott meg a pénzügyigazgatósági palota előtt. Az autó katonai fedezet mellett érkezett Oradeamareról (Nagyváradról) és magával hozta a 40 százalékos bonok beváltásához szükséges pénzügyi nyisítékot. Margineanin Fitus, miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató előrelátásának köszönhető, hogy a bonok beváltásánál a közönség elkerüli azt a sok kellemetlenséget, amely a korona becserélésénél érte. A pénzügyigazgató személyesen utazott Clujra (Kolozsvárra) és onnan Oradeamarera (Nagyváradra), ahol olyan összeget utaltatott ki, amely teljesen fedezi egy a helybeli, mint a megyebeli bonok összegét. Az Aradra érkezett pénz 82 és fél millió lei. Ebből 40 millió a százascimlet, a többi pedig ezer- és ötszázás címlet. Abból, hogy kisebb címleteket nem hoztak, nem lesz fennakadás, mert most már elegendő aprópénz van a városban. A 82 és fél millió leit ideiglenesen a pénzügyigazgatóság palotájában helyezték el. A bonok beváltása a városi adóhivatal pénztárána fog megtörténni, ahol hétfőn kezdődik a beváltás. Legelőször azoknak a bonjait váltják be, akiknek koronáit a Victoria Takarékpénztár cserélte be annak idején. A folytatólagos sorrendet a városi adóhivatal a lapok útján közli a közönséggel. Az első napon szükséges pénzügyi összeget az adóhivatal holnap kapja meg a pénzügyigaz-

gatóságtól, amely a becserélés időtartama alatt naponta ki fogja utalni a beváltáshoz szükséges összeget.

Napok óta érdekes képet nyújt a városi pénztár. A bontulajdonosok egymásután keresik fel a pénztárt, hogy lefizessék adóhátralékaikat. Az adóbefizetésnél igen kellemetlen meglepetésekben van részük a bontulajdonosoknak, mert nemcsak régi adótarozásait, hanem a régebbi és az újonnan kivetett III. osztályu kereseti adók közötti differenciát is ki kell fizetniük a múlt évre, mert a mostani adókiivetés az 1920-ik évre is vonatkozik. Ezenkívül ki kell fizetni a múlt évre az utólagosan felmerült pótdadókülömbözetet is. Fizetni kell az idei első negyedévre eső adót is. Azok a bontulajdonosok, akiknek adóját az adókiivető bizottság még nem állapította meg, csak akkor válthatják be bonjaikat, ha adójukat a bizottság már megállapította. Természetesen a helyzet következtében méltánytalanságok is történni fog a bonbeváltásnál, mert például azoknak, akik pénzüket bankokban helyezték el és ezt a bankok váltották be kéire, nem kell adóhátralékaikat kifizetniük, mert a bankok a saját nevük alatt egy összegben cserélték be annak idején a koronabankjegyeket. Ezek tehát sokkal jobb helyzetbe kerülnek, mint azok a bontulajdonosok, akik koronáikat önmaguk váltották be.

A magánosok hétfőn kerülnek sorra.

A bonok beváltásáról Stoica József adóhivatali főnök a következő hirdetményt adta ki: A clujai Ministerul Finantelor Secretarul General 920-1920. számú rendelete alapján értesitem a város közönségét, hogy a korona-bankjegyek beváltásából eredő 40%-os bonok (Chitanta) kifizetése főnyelvén február 20-án a városi adóhivatal pénztárában (Csanádi palota I. em.) kezdetét veszi. Folyó hó 20-án, vasárnap a helyi pénzügyi intézetek, gyárak és részvény társaságok bonjai kerülnek kifizetésre. Folyó év és hó 21-én 875.001-875.400, folyó év és hó 22-én 875.401-875.800, folyó év és hó 23-án 875.801-876.200 számú bonok lesznek beváltva. A bonok kifizetése előtt az esedékes összes köztartozások kifizetése igazolandó. A bonok kifizetésének ideje alatt úgy a városi adóhivatal, valamint a városi pénztár délelőtt és délután hivatalos órát tart. A felek a bonok értékének megfelelő összegűt azok hátlapján nyugtatni tartoznak. Az irni nem tudók az átvételt kezük vonásával igazolják két tanu jelenlétében. A bonok csak a jogosultaknak, illetve a tulajdonosoknak vagy meghatalmazottjaik kezéhez lesz kifizetve. A

meghatalmazás a városi előjárás előtt állítandó ki, amely azt igazolni köteles. Azok a személyek, kik a múltban vagy jelenleg valamely üzlettel foglalkoznak és nem laknak a kifizetés helyén és vagyontalanok, közadókkal eddig megróva nem lettek, az 1915 évi XXI-ik törvény cikk 8. §-a alapján azonnal megrovoznak az illetük után járó köztartozásokkal, melyeknek összege a kifizetendő 40%-ból levonandó és részükre a ki fizetést igazoló nyugtát azonnal kézbesítendő.

Az 50%-os beváltási díj mindazoktól levonandó, akik 100.000 koronán felüli összegeket jelentettek be, mely összegekben bennfoglaltathatók az annak idején bejelentett 10.000 koronás bankjegyek is, melyek utólagosan lettek beváltva és melyekről a beváltó hivatalok és bizottságok írott nyugtákat állítottak ki. Az 50%-os beváltási díj a bankoktól is beszedendő még pedig az egész beváltásra hozott összegek után, természetesen amennyiben 100.000 koronát meghaladta. A köztartozásokra vonatkozó igazolványok kiállítására folyó hó 20-án, vasárnap is folyamatban van.

Támadják Bratiunekat.

BUCURESTI. A liberálisok és a föderáció között módfelel kiélesedett a harc. Az *Indepentarea* most is folytatja a liberálisok elleni támadását, állami pénzek elszikkasztásával vádolva őket. *Bratiun* ellen mindössze azt hozza fel, hogy mint Románia első békeidegátusa, hat milliárd lei értékben irt alá kincstári bonokat. Az egész pártot különben egy füst alatt kémeknek, hamisítóknak, az ország vagyona eltörlőinek nevezi. A *Luptatorul* beszámol a kormány félhivatalosainak az ellenzék közeledéséről való állásfoglalásáról. A *Renasterea Romana* szinte diadallal jelenti ki, hogy a kormány és a föderáció együttműködése az egyetlen mód, amely a liberálisok hatalomrajtúzásának veszedelmét elháríthatja. A román reakció a liberálisokban van megtestesülve, mondja az idézett újság és jaj az országnak, ha ez a párt veszi át a közhatalmat. A *Tara Noua* a föderáció félhivatalosa ezzel szemben kijelenti, hogy Vajda, Lupu, Jorga és Mihalache csoportja egyelőre nem akar a kormányhoz közeledni. Bár kétségtelen, hogy a kormány és a mozgó álló tábor a nemzeti ellenzékkel most ösztönösen akarja a megértés útját keresni.

BUCURESTI. Az ellenzék heves küzdelemre készül a kormány ellen. Az összes ellenzéki pártok elhatározták, hogy a kormány választójogi és agrárreform törvényjavaslatait nem szavazzák meg. Egyértelműleg azt fogják követelni, hogy a kormány tegye magáévá a *Michalache*-féle agrárreformjavaslatot és azt terjessze a parlament elé. A kamarában a közel jövőben már heves viták várhatók.

Vizsgálat a szállítók ellen.

BUCURESTI. A pénzügyminiszteriumhoz számtalan panasz érkezett a szállítási vállalkozók ellen, akik a tájékozatlan közönségtől vámtételek fejében óriási összegeket csikarnak ki. A központi vámigazgatóság tegnap az összes vámhivatalokkal körlevélben közölte, hogy az egyes szállító cégek számadásait vizsgálják felül és amennyiben úgy találják, hogy részükéről visszaélés történt, úgy arról tegyenek jelentést. Különböző esetekben az igazgatóság gondoskodni fog, hogy az ilyen szállító cégek ipar engedélyét vonják vissza. A körlevél egyúttal felhívja a közönséget is, hogy esetleges panaszait az egyes vámhivataloknál is előterjesztheti.

Szakadás a román szociálistapártban. Bucuresti. A szociáldemokrata párt központi bizottsága elhatározta, hogy minden erővel és minden móddal küzd a kommunizmus ellen. Alig alakult meg a román kommunistapárt, máris egyetlenség van benne.

Tévedésből kifizetett ezer dolláros

BÉCS. Különös tévedésnek esett áldozatul a Wiener Bankverein budapesti fiókjá. A bankhoz távirat érkezett a napokban Amerikából, amelyben egy ottani bank ház arról értesítette, hogy ezer dollárt utal át Budapestre Farkas László nevezetű urnak, aki Röpentyü-utca 4. szám alatt lakik. A távirati átutalás az ezer dollárról úgy szólt, hogy a pénzt a napi árfolyamon fizessék ki Farkas Lászlónak koronákban. Egyben a newyorki bank arról is értesítette Wiener Bankverein budapesti fiókját, hogy Farkas László személyesen fog jelentkezni a newyorki bank utalványával, amit előzőleg már megküldöttek Farkasnak. Rövid időre a táviratváltás után meg is jelent Farkas László a newyorki bank írásbeli utalványával, amire a Wiener Bankverein szó nélkül kifizette neki az ezer dollárt, vagyis az akkori napi árfolyam szerint körülbelül félmillió koronát. Pár nap múlva azonban egy újabb Farkas László jelentkezett a banknál és fölmutatta a rokonai levelét, melyben arról értesítik őt, hogy a newyorki bank által ezer dollárt utalnak át neki a Wiener Bankverein budapesti fiókjához. A banknál utánanéztek az ügynek és megállapították, hogy a newyorki bank szabályszerű utalványa alapján Farkas László névre már kifizették a félmillió koronát. A bankban úgy vélik, hogy család és okirathamisítás esete íróg fenn s ezért ismeretlen tettes ellen feljelentést adtak be a rendőrségen, ahol az ügyben azonnal nyomozást indítottak. A nyomozás során megállapították, hogy Röpentyü-utca 4. szám alatt, a hova a newyorki utalás szólt, üres telek van. A detektívek rájöttek arra, hogy ámbár a newyorki bankház levele valóban a Röpentyü-utca 4. számra volt címezve, a magyar postáslekiismeret úgy vélekedett, hogy itt nyilvánvalóan csak téves címzés-

Államosítják a városi iskolákat.

Dr. Robu János polgármester elnöke alatt ma délután tartotta gyűlését a városi iskolaszék. Dr. Robu János bejelentette, hogy közoktatásügyi miniszteri rendelet értelmében a községi tanítók fizetését 1920. október 1-ig visszamenőleg az állami tanítók fizetésével egyenlővé kell tenni. Ez a különbözlet a városra 1.023.000 lei terhet jelent évente, ami arra kényszerítene a várost, hogy legalább 200 százalékos pótdadót vessen ki. Ezért azt ajánlotta az iskolaszéknek, hogy fogadja el a közoktatásügyi miniszternek azt az ajánlatát, hogy a községi iskolákat államosítsák. Ezzel a város nagy teherrel szabadulna meg. Bejelentette a polgármester, hogy államosítás

ről lehet szó, és mert 4. szám alatt üres telek van, az ezer dolláros utalvány bizonyára a 7. szám alatt lakó Farkas Lászlónak szólhat, akit a postás régóta ismert, hiszen nem egyszer vitt már neki levelet. A postás tehát elvitte az amerikai utalványt Röpentyü-utca 7. szám alá és átadta az ottlakó özv. Farkasnének, akinek a fiát Lászlónak hívják. Ez a Farkas László akkoriban Kaposvárott tartózkodott, de az örömhíre az édesanyja rögtön hazatáviratozta a fiát, aki Budapesten megjelenve, átvette a nevére szóló amerikai utalványt és fölvette a Wiener Bankvereinél a félmillió koronát. A másik Farkas László, aki rokonai leveleivel jelentkezett a pénzért, ugyancsak a Röpentyü-utcában lakik, de 71. szám alatt. Ezek szerint egészen bizonyosnak látszik, hogy a pénz a Röpentyü-utca 71. szám alatt lakó Farkas László tulajdona és hogy a hibát voltaképpen Newyorkban követték el, ahol 71. szám helyett, nem tudni miképpen, 4-es számot irtak. Az első Farkas Lászlót, aki a pénzt fölvette, nem találták a lakásán, a hol azt az értesítést adták a de-

esetén is minden nemzet nyelvén tovább folytathatnak a tanítások es ajánlotta, hogy az iskolaszék tegyen javaslatot a tanácsnak, mely szerint fogadja el a közoktatásügyi miniszter ajánlatát. Dr. Angel István helyettes polgármester támogatta a polgármester javaslatát, amelyet az iskolaszék elfogadott. Ciuhandu György azt a javaslatot terjesztette elő, irjon fel a város a miniszterhez, hogy a fizetési különbséget is vállalja el az állam. Ezt az indítványt is elfogadták dr. Angel István ama pótlásával, hogy addig is, amíg a kormány ezt a költségtöbbletet elvállalja, a miniszter azt előlegként utalja ki. Ezután még több folyó ügyet intéztek el.

tektíveknek, hogy Kaposvárra utazott. A detektívek most utána mentek Kaposvárra, hogy vissza szerezzék tőle a jogosulatlanul, bár megállapíthatóan jóhiszeműen felvett félmillió koronát. Időközben a pénznek igen csekély részét Farkas László családja behűződésre fordította s az eddig szegénysorban levő emberek új cipőt, kalapot és egyéb szükséges holmikát vásároltak össze. A rendőrség a holmikát lefoglalta és zár alá vette.

Uj segélybélyegek.

BUCURESTI. A munkaügyi miniszter a most forgalomban levő segélybélyegek helyett új segélybélyegeket akar forgalomba hozni, mely célból pályázatot hirdet a bélyegek tervrajzaira. A bélyegeken a társadalmi segélyszimboluma legyen feltüntetve. Alakja és nagysága ugyanolyan legyen, mint a jelenlegieké. A pályázati határidő 1921. március 1-én déli 12 órakor jár le. A pályázók a természetes nagyságnak megfelelő fotografikus tervrajzot tartoznak bemutatni. Első díj

20.000 lei, második díj 15.000 lei, harmadik díj 10.000 lei. Bővebb felvilágosítást nyújt a Directia Asistenței Sociale, Bucuresti Str. Wilson No. 9.

Magyarországon megmarad a cenzura.

BUDAPEST. Tegnap délután a sajtócenzura ügyében gróf Teleki Pál miniszterelnök elnöklésével értekezlet volt, amelyen a politikusok kifejtették nézeteiket a cenzurára vonatkozólag. A vélemények teljesen egybehangzóak voltak, csupán az orvoslás módjaira merültek fel eltérések. Gratz Gusztáv külügyminiszter kijelentette, hogy ő a teljes sajtószabadság alapján áll, de szükségesnek tartja, hogy a retorziókat szigorítsák és az eljárást gyorsítsák. A konferencia még nem hozott határozatot. Gróf Teleki miniszterelnök tudósítónk előtt a következőket jelentette ki:

— A cenzurát nem fogjuk eltörölni, mert a rendkívüli állapotnak még nincs vége. Még nincs meg a lehetősége annak, hogy cenzura nélkül dolgozhassunk.

Arad ajándéka Erzsébet hercegnőnek

Február 20-án tartja György görög trónörökös esküvőjét Erzsébet román királyi hercegnővel. Az esküvőt a bucurestii palotában tartja meg, amelyen Arad város és Arad megye háromtagú küldöttsége vesz részt. A küldött ség tagjai Radu Panou prefektus, dr. Robu Jánosné. A harmadik hölgy — személyére nézve még nincs döntés. A küldöttség tagjai holnap indulnak Bucurestibe. Nászajándékul a város két lovat, a vármegye pedig egy diszhintót ad a fiatal párnak. Az ajándékokat hozó küldöttségeket szombaton fogadják a királyi palotában és ekkor adják át a város és a megye ajándékát is.

Kolibri mama.

(Henry Bataille új darabja.)

Henry Bataille, a nagy-francia színművész ismét értékes darabbal gazdagította a francia színpadi irodalmat. A darab címe Kolibri mama és naponta telt házak mellett és óriási sikerrel kerül színre a párisi Comédie Française színpadán. De Hysberge Irén bárónő, akit környezete becézzen Kolibri mamának nevez, közel van a negyvenedik év veszedelmes határállomáshoz. A fiatal, de Chambry György vicomteval, Rikárd fiának a barátjával folytat szerelmi viszonyt. Akarat nélkül dobja oda magát szenvedélynek és nem tud magán uralkodni. Minden szava, minden gesztusa könnyen árulójává lehet. Rikárd, aki isteníti atyját és aki retteg nevének megbecsteletésétől, sejtetni kezdi a dolgok állását. Gyanúja tépi, marja és arra ösztökéli, hogy magának bizonyosságot szerezzen. Lassan nyit be a szobába, melyben anyja háttal ül feléje. Nesztelenül cda-lép hozzá és hirtelen megcsókolja a nyakát.

— Kedvesem! — sutogja az asszony elhaló hangon.

Kolibri mama megfordul és

ijedten látja, hogy nem a szeretője, hanem a fia csókolta meg. Anya és fiu egy pillanatig farkasszemet néznek egymással, azután elfordítják egymástól tekintetüket. A függöny legördül. Vége az első felvonásnak.

A publikum izgatottságát ez a jelenet a végsőkig feszíti. Adolphe Brisond, aki a párisi Temps tárcájában számol be a darabról, ezt a jelenetet nagyon értékesnek mondja és Bataillet Shakespeare mellé állítja, akinek Hamletje szintén anyjának a bírálója. A rajtakapott anya a második felvonásban nem tesz kísérletet arra, hogy bűnös szenvedélyét megmagyarázza, vagy eltitkolja. Nem is mentegeti magát. Nem mondja el, hogyan kezdődött az egész, csak magát a tényt állapítja meg:

— Vannak pillanatok amikor azt hiszem, hogy álmodom. György, az én gyermekemnek a játszótársa, az én szeretőm.

És György, a szerető, az egyik jelenetben ezt mondja:

— Azt hiszem, hogy szerencsétlenséget okoztam.

Az asszony válaszol:

— Igen, szerencsétlenséget. Egy gyermek kedvéért elfeledtem hogy anya és feleség vagyok. Egy

gyermek kedvéért feláldoztam kötelességemet, könnyeimet és szemérmemet.

Azonban szerelmében anyai vonás is van.

— Ha valaki téged megbánt, gyermekem — mondja szerelmének — minden erőmből védelmezni foglak.

Anya és fia között nagy jelenet játszódik le. A bárónő könyörög a fiának, hogy ne gondoljon bosszúra. Minden körülmények között meg akarja akadályozni a fenyegető párbait.

— Nem értem, rettegsz? — kiált fel Rikárd nem minden guny nélkül.

Irène szenvedélyességében annyira megy, hogy feltárlja belső érzelmeit saját fia előtt:

— Ez a szerelem az én életemnek nagy szenvedélye. Ne is próbáld meg, hogy megérts engem, azonban arra kérek, hogy higj nekem.

A második felvonásban bekövetkezik az elmaradhatatlan család. Irène megszökött Györgygyel, de már hamarosan nagy szakadék tátong közöttük. György visszautasítja az asszony anyai gyengédségét. A fiatal ember nem szeret, csak hagyja, hogy szeressék. Szívében feltámad az

igazi érzelmek egy hozzá hasonló kora fiatal leány iránt.

— Az utódom, — mondja a bárónő a fiatal leányról — akiről tudtam, hogy el fog jönni. Ennek a dolognak matematikai pontossággal be kellett következnie. Azonban egy másodpercig mégis boldogan éltem és ennek a másodpercnek a kedvéért hajlandó volnék akár a Paradicsomról is lemondani. Olyan istenien szép volt az!

Irène nem akarja szerelmének agóniáját meghosszabbítani és másodszer is megszökik. Ezuttal a szeretőjét hagyja el.

A negyedik felvonásban Irène kibékül családjával. Rikárd azóta megházasodott és boldogan nyujtja a nagyanyja karjába a nemrég született unokát. A megbocsátók között ott van a férj is. Kolibri mama megtisztulva vétkei től, a jövőben csak a családjának fog élni és kijelenti, hogy elég lelki erőt érez magában, hogy új életet kezdjen.

Az összes francia lapok a legnagyobb elismeréssel írják Henry Bataille darabjáról és Adolphe Brisond azt mondja, hogy a Kolibri mama a jeles szerző Kaméliás hölgye.

[Konfliktusban felejtett millió.]

BÉCS. Budapestről jelentik: **Mikecz** Károly jászágigazgató volt földművelésügyi miniszteri osztálytanácsos szombaton este kilenc órakor feleségével együtt estélyre indult Mátyóky-ut 8. szám alatti villájukból. A Gellért-szálló előtt, a Kemenes-utca sarkán megállították egy „Szabad” jelzésű egyfogatos bérkocsit és beszállították. A kocsi alig indult el, mikor a jászágigazgató észrevette, hogy az ülés támlájának támasztva egy barna irattáska van a kocsiban. A jászágigazgató felnyitotta az irattáskát, a kocsi ablaka felé tartotta és nagy meglepetéssel konstata, hogy az egyszerű táskában rengeteg sok pénz van. Megállapították, hogy az irattáskában egymilliószázezer koronára találtak. Az estélyre siető, előkelő házaspár az első pillanatban nem tudta, mitevő legyen a talált millióval. Megkérdezték a kocsistól, hogy ki volt előző utasa.

— Egy férfi, egy hölgy és két gyermek.

Majd elmondotta a kocsis, hogy utasait néhány perccel előbb vitte a Budafoki-ut 10. számú házba. Mikecz jászágigazgató, aki nem akart a rendőrségi eljárással bajlódni, azonnal utasította a kocsist, hogy hajtson a Budafoki-uti ház elé. A Budafoki-uton 10. számú ház van, 10A és 10B. A Mikecz házaspár először a 10A. számú házba ment be és a házfelügyelő nőtől megkérdezték, hogy nem ment-e pár perccel előbb fel a házba egy férfi, egy hölgy és két gyermek. A házmesterné azt válaszolta, hogy nem látott senkit felmenni. Ugyanígy választ kaptak a szomszédos házban is és Mikeczék bosszankodva már-már arra gondoltak, hogy mégis a rendőrségre kell hajtaniok a talált milliók átadása céljából. Éppen be akartak szállni újból a bérkocsiba, mikor a 10A számú ház kapuján hajdonfővel, sápadtan és izgatottan egy uriaszony sietett ki és hangosan kiáltotta:

— Megvan a táskám?

— Megvan. De mielőtt átadnám, legyen szíves mondja meg, mi van benne.

— Pénz.

— Mennyi pénz?

— Háromnegyed millió.

Mikecz jászágigazgató különösnek találta, hogy az asszony csak háromnegyed millióról beszél, holott az irattáskában egymillió százezer koronát olvasott meg. Kihívatta a házmesternét, a ki igazolta, hogy a millióért jelent kezű uriaszony **László** Jenő tőzsdebizományos felesége, aki a Budafoki-uti ház ötödik emeletének 1. számú lakásában lakik. Erre Mikeczék megnyugodva átadták a milliót az irattáskával együtt az uriaszonynak és végre-valahára elindulhattak az estélyre. Míg ezek az események történtek a Budafoki-uti ház előtt, azalatt a megrémült **László** Jenő tőzsdebizományos, aki már a liftben észrevette, hogy irattáskáját a millióval együtt a bérkocsiban felejtette, a rendőrségre sietett, hogy bejelentse kárát. Előzőleg azonban a bérkocsi-állomáson, ahol családjával a kocsiba szállt, megtudta a többi kocsistól, hogy másfél órával előbb milyen számú kocsit fogadott fel. A főkapitányság központi ügyeletén éppen bejelentette az esetet, mikor megszólalt a rendőrségi telefon és **László** Jenő tőzsdebizományos keresték. Fe-

Németország ellenjavaslata.

BERLIN. A német kormány ellenjavaslatai a következők: A jóvátételi összeg leszállítása, nemzetközi kölcsön nyújtása Németországnak, Németország szerezhesse vissza az orosz piacot, végül alakítsák egy nemzetközi bizottság, amelynek joga legyen német munkásokat alkalmazni.

GENF. A népszövetség tanácsa február 21-én Párisban összeül.

NEWYORK. Az Egyesült-Államok kormánya ismét elutasította az újabb meghívást a londoni kon-

ferenciára. A párisi határozatok ellen **Wilson** még nem tiltakozott.

LONDON. A szakszervezeti kongresszus parlamenti bizottsága és a munkáspárt végrehajtó-bizottsága közös kiáltványt adott ki, amelyben kijelenti, hogy Németország képtelen a hadikárpót-lás kifizetésére és éppen ezért új kárpótlási összeget kell megállapítani. A kiáltvány végül követeli, hogy a szövetségesek változtassák meg magatartásukat Közép-Európával és Oroszországgal szemben.

ialékával. A női főszerepben **Mavrodi** asszony szépen énekelt.

Mária királyné darabja Amerikában. A New-York Herald szerint **Collin Clements**, aki Romániából Párisba utazott, most utban van New-York felé, ahol rendezni fogja az „Ilderin” előadását, melynek **Mária királyné** mellett társ-szerzője, **Clements**, akinek darabjait nagy sikerrel adta egy new-yorki színház, két évvel ezelőtt jött Romániába az amerikai segélybizottsággal. Az „Ilderin” tündérajáték tavasszal kerül előadásra New-Yorkban és **Mária királyné** reméli, hogy akkor New-Yorkba utazhatik a premierre. A taniém őt illető részét a hadiárvának szánta.

Szenzációs hangverseny lesz március 23-án Aradon. Ekkor tartja dr. **Strauss Richard**, a hírneves zeneszerző, valamint **Steiner Ferenc** kamaraénekes együttes hangversenyét. **Steiner** főleg **Strauss**-dalokat fog énekelni, melyeket maga a szerző kíséri zongorán. **Steiner** kizárólag dalénekes. Berlin és Bécs becézett kedvence. A két művész együttes fellépte nagy anyagi áldozatba került, de a helyáratat úgy állapították meg, hogy a hangversenyen minden zenébarát részt vehessen. Jegyeket már hétfőtől kezdve lehet előjegyezni a **Bloch**-cégnél.

Az új táncos komikus. A színházi iroda jelentése alapján megírtuk, hogy **Sebestyén Jenő**, a kiváló táncos-komikus leszerződött Róna Dezső színtársulatához. **Sebestyén Jenő** Timisoaran (Temesvárotról) a **Cigányprimás** című operettben mutatkozott be nagy sikerrel. Az ottani lapok a legnagyobb elragadtatással írják róla. Az aradi kársulat új táncos komikusa március elején mutatkozik be a közönségnek a **Cigánygrófnő** **Gaston** gróf szerepében.

Az álkomornyik.

Reakcióvil vakmerő trükkal akarta egy berlini rendőrség által régóta körözött, tolvaiakörökben „**Gyöngy-Maxi**” néven ismert betörő és ékszerlovaj **Bleichröder** báróné, **Orska Mária**, ismert moziszinésznő ékszereit el tulajdonítani. **Bleichröder** báróné milliókat érő ékszereit egy kano-nierstrassei ékszerész cégnél szokta letétbe helyezni és esetenként a szükséghez képest egyes adarabokat komornokia által elhozatni. Erről a körülményről **Gyöngy-Maxi**, valódi nevén **Krein Villy** valami uton-módon tudomást szerezve azt a vakmerő tervet eszelte ki, hogy a komornok szerepében jó fogást csináljon. E napokban megjelent az ékszerésznél egy ember, aki **Bleichröder** báróné komornokiának vallotta magát és egy kimutatást mutatott fel, amelynek értelmében a letétben levő ékszerek neki kiszolgáltatandók. A kimutatás a cég egyik alkalmazottjának gyanúját felkeltette, aki telefonon akarta meg-

kérdezni, vajjon az ékszerek az állítólagos komornoknak tényleg kiszolgáltatandók-e. A mikort a csaló észrevette, hogy gyanút fogtak ellene, felkapott a közelében levő néhány ékszerdarabot és menekülni próbált. Egy titkos csengőjelre azonban az ékszerésznél alkalmazásban álló örök már figyelmesekké lettek téve és a csalót az ajtóban lefogták. Amikor ez látta, hogy a játszmat elvesztette, a „vadembert” kezdte játszani. Közben a rendőrség bünyügyi osztályát értesítették, ahonnan több hivatalnokot küldtek ki a tettes elfogatására. A rendőrség közegei az elfogott csalóban legnagyobb meglepetésükre egy régi ismerősre akadtak, akire már hónapok óta eredménytelenül vadásztak és aki minden valószínűség szerint az ékszerlopások egész sorát követte el Berlinben.

Öreg ember — nem vén ember.

Az anyakönyvi hivatalban gyakran történnek humoros esetek, de **Papp Gyula** állami anyakönyvvezető annyira megszokta ezeket, hogy nagyon érdekesnek kell lenni annak az esetnek, ami az ő arcát is mosolyra deríti. Egy ilyen eset történt legutóbb. Ezelőtt két héttel jelentkezett az anyakönyvi hivatalban egy hatvanhat éves összetöporodott anyóka belekapaszkodva egy hatvennégy éves óshaju bácsi karjába.

— Esküdni akarunk, anyakönyvvezető ur — mondta köhécselve az öreg asszony. Milyen okmányok szükségesek az esküvőhöz? A vőlegényem agglagény és így nem ért az ilyesmibe.

És öregesen nevetve fenyegette meg a mellette görnyedő öregembert. Miután az anyakönyvvezető felvilágosította őket, töltik telhetően sietve távoztak. Azóta két hét telt el, de a „fiatal pár” nem jelentkezett az esküvőre. Ma délután azonban újból megjelentek **Papp Gyula** előtt. Az öreg asszony egy másik idősebb ember karjába kapaszkodott.

— Esküdni akarunk, mondta. Tessék összeadni bennünket, mert minden okmányunk megvan.

Az anyakönyvvezető meglepetve nézte a vőlegényt és eszébe jutott, hogy a multkor nem ezzel jelentkezett az anyóka. A menyasszony észrevette a vizsgáló pillantást és így szólt:

— Bizony, nagyságos ur, már másik vőlegényem van. Nem is megyek én olyanhoz, aki még hozományt is akar. Ha nekem pénzem lenne, nem mennék én férjhez soha. Pláne az ilyen vén bolondhoz. És vámutatott a vőlegényére.

— Ne kiabáljon! — intette az anyakönyvvezető. Hiszen, ha meghallja a vőlegénye, hát ez is ott-nagyja.

— Ne tessék ettől félni — nyugtatta meg az öregasszony. Süket ez, mint az agyu.

Miután tényleg minden okmány-nyal föl voltak szereive, összeadta őket **Papp Gyula** állami anyakönyvvezető és az esküvő után a fiatal pár boldogan tipegett ki az anyakönyvi hivatalból.

— **Wilson** felgyógyult. Washington. **Wilson** hosszas betegsége után tegnap mutatkozott először az utcán. A volt elnök nagyon meglört és megöregedett.

lesége ekkor közölte vele a szinte hihetetlenül hangzó dolgot, hogy már megtalálták a millió irattáskát és a pénzt hiánytalanul át is adták.

Igy került meg a tőzsdebizományos milliója. A becsületes megtalálót joggal megillető jutalomdíjat a tőzsdebizományosok jétkony célra fogják adni.

Irodalom és művészet.**Tüntetés egy drámalró ellen.**

Eftimiu Viktornak, a legkiválóbb román drámaírónak neve jólismert az aradi közönség előtt. Egyik hatásos drámáját a **Prometeus-t** néhány héttel ezelőtt nagy sikerrel mutatta be az aradi városi színházban **Róna Dezső** igazgató társulata. Most **Clujon** (Kolozsvárott) került bemutatásra **Eftimiu** egyik történelmi színműve. A darabnak ez volt a második premierje. A darabot először **Bucurestiben** mérsékelt sikerrel mutatták be és a clujji (kolozsvári) bemutató ellen már előre is éles kritikák hangzottak el. Főként az egyik ottani románnyelvű lap támadta hevesen **Eftimiu** ésezeknek a cikkeknek a hatásaként a román egyetemi hallgatók egy csoportja elhatározta, hogy tüntetni fog a darab szerzője ellen. Szerdán este valóban parázs tüntetés zavarta meg a román színház előadását. A második felvonás végén a karzaton és állóhelyeken elhelyezkedett tüntetők hangos füttyszóval, kiabálással várták a szerzőt, aki erre meg sem jelent. Aközönség azonban más véleményen volt és követelte, hogy távolítsák el a tüntetőket. Érdekes, hogy **Eftimiu** darabja történelmi színmű és egyik legnagyobb román fejedellemmel foglalkozik — **Sándorral**, akit a román történelem a legjobb nak nevez. A darab címe **Ringala és Legjobb Sándor** lengyel származású felesége a hősnő, akitől a darab címét is kapta. Lehet, hogy a darab történelmi felfogása is bántotta a tüntetőket, akiknek ez az álszövegletés minden-esetre nagy befolyással van a kiváló író legújabb munkájának sikerére.

A **Zsuzsi** vasárnap délutáni repize áll az érdeklődés központjában. A híros parasztvígjáték címszerepét **Váradi Margit**, a többi nagyobb szerepeket pedig **Follinuszné**, **Jakabffy Ica**, **Földes Forgács**, **Várnay**, **Mészáros** játsszák, akik gondoskodnak arról, hogy a régi kedvelt darab elsőrangú előadásban legyen le. A vasárnap délutáni előadásra mérsékelt helyárak érvényesek.

A nevető férj, **Eysler** pompás operettjét játszotta tegnap a román színtársulat. A címszerepben **Leonard** igazgató elsőrangú produkált, különösen eleven

Közgazdaság.

Nagy pangás a valuta- és a részvénytárcán.

Az aradi valuta- és részvénytárcán olyan pangás uralkodik, amint a legöregebb schieberek sem emlékeznek. Szinte hetek óta változatlanok a valutaárak. A márka állandóan 120 körül mozog, a dollár pedig visszament 70-71-re. Nagy szenzációt keltett az elmúlt napok egyikén, hogy egy ezer dollárost nem lehetett elhelyezni, pedig már 70.000 leierért kapható lett volna.

A részvénytárcán a legteljesebb esend uralkodik. Csak eladók vannak, akik féltékenykednek árak után, de vevőket hasztalan keres az ember. A legutóbbi hetekben a Weitzer-ben volt némi élet és 1200 leierért vásárolta össze a részvények egy részét egyik nagy aradi pénzintézet, amelyet a bucaresti érdekelttség, ezzel megbízott. Mihelyt a vásárlást abbahagyták, a részvények ára esni kezdett és ma már 800 leier sem lehet eladni. Hasonló a helyzet a trust-részvényeknél is. Ezeknek az ára felment 130-140 leire, mert a Creditul Interprindere Electrica nagyban vásárolta a részvényeket. Ma azonban a 17.000 részvényből 14.000 már a bucaresti válalat kezében van úgy, hogy a többire nincs szüksége. Le is ment rögtön az árak 100-110 leire. Azonban még ennyiért is érdemes eladni a részvényeket, amelyek a koronavírusban sem értek többet 240 koronánál. A Hungária-textilgyár részvényei a legkapósabbak voltak a becserelés előtt, ma azonban 1200 leierért tömegesen kínálják őket. A sertéshizlaldai részvények, amelyek az aradi tőzsde idejében a legjobb spekuláció tárgyát képezték, ma 320 leierért kaphatók. Ha ipari részvények iránt mutatkozik valami csekély érdeklődés, ez az érdeklődés a bankrészvényekhez szemben a nullára süllyedt. Elmondhatni, hogy minden bankrészvény ma leiben a harmadát éri a korona-áraknak. Minthogy pedig a javulásra a bonbecserelés után sem lehet számítani, érthető a részvénytulajdonosok ama törekvése, hogy minden áron szabadulni igyekeznek részvényeikről, ami az árakat még lejjebb hajtja szorítani.

A valutapiao.

Arad, február 19. Dollár 70-71, márka 1.22-1.22 és fél. — Timisoara (Temesvár), február 19. Dollár 71-71.5, márka 1.22 és negyed — 1.22 és fél. — Budapest, február 18. Angol font 1980-2010, szokol 650-670, dollár 500-525, francia frank 3750-4000, márka 865-885, lira 1860-1900, osztrák korona 72-76, rubel 230-250, leu 690-700, svájci frank 8300-8650, korona- és frankdinár 1370-1390, lengyel márka 60-64. — Zürich, február 18. Berlin 997.5, Varsó 80, Milano 2205, Prága 780, Budapest 115, Bécs 135, London 2354, Páris 4365, Zágráb —, Bucuresti 840, Newyork 605.5, osztrák löbelyegzett korona 100.

— Eladott aradi ingatlanok. Szabó József és neje eladták a Zsidótemető-utca 1. sz. házat 50.000 koronáért Varga Zsigmond és nejének. — Polányi Lajos és neje eladták a Borona-utca 47. sz. házat 40.000 koronáért az Óthalmi-Első Takarékpénztárnak. — Nagy Sándor és neje eladták a Varjassy Lajos-utca 96. sz. házat 40.000 leierért Illés István és nejének. — Sramkó Árpád és neje eladták a Zsidótemető-utcában fekvő 200 négyzetméteres házhelyüket 4000 leierért Tóviszlai Sándor és nejének. — Pakurár Szabó eladta a Miklós-utca 64. sz. házat

18000 leierért Horváth János és nejének. — Tesler Károly és neje eladták a Csoroda-utca 5. sz. házat 8000 leierért Ambrus János Dezső és nejének.

— Budapesti értéktőzsde. Budapest, február 18. Az értéktőzsdén a következő fontosabb kurzusok alakultak ki: Magyar Hitel 1855, Osztrák Hitel 1085, Angol-Magyar Bank 875, Leszámitoló bank 785, Salgótarjáni 7150, Rimamurányi 3450, Államvasut 3925.

— Hirdetmény. Az 1921-1922. évi telekértékelő kivétő bizottság (Acsev. palota I. em. 18. sz. ajtó) február hó 21. és 23-ik napján d. u. 4 órakor kezdődőleg az alábbi területeket fogja tárgyalni, miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a tárgyaláson személyesen, vagy igazolt megbízott útján megjelenhetnek, észrevételeiket megtehetik és a határozatot meghallgathatják. A határozat ellen annak kihirdetésétől számított 15 nap alatt az adóhivatali iktatóba (Acsev. palota I. em. 8. sz. ajtó) benyújtandó, a közgazdasági bizottsághoz címzett fellebbezésnek van helye. Arad, 1921. február hó 18. napján. Angel s. k. bizottsági elnök. 1921. február 21-én hétfőn, a belvároshoz tartozó: Str. Consistoriului (Batthyány), Vasile Stroescu (Teleky), I. P. Dossanu (Révay), Ünirei (Fábián G.), I. Vulcan (Kazinczy). Kölcsey, Sárossy, Horia (Szócheny), Alexandri (Salacz), I. I. Bratianu (Weitzer J.), Gen. Avarasou (Atzél P.), Closca (Szt. László), I. Luther, Gen. Grigorescu (Tabajdi), Könyök, Moisa Nicouara (Petőfi), B. Gen. Dragalina (Apponyi), B. Regina Maria (Andrássy-tér), M. Eminescu (Deák F.) Sz. Crutea (Pöltenberg), Török I., I. Calvin, Lahner, I. Russu Sirianu (Aulich L.), Lipót, Nicu Filipescu (Flórián), Popa I. Russu (Lujza), P. Imp. Traian (Atilla-tér), Lovarda, Heim D., és Gáj Libás-ut, P. Avram Iancu (Szabadság-tér), Col. Piriou (Vörösmarthy), Szt. Antal. — 1921. február 23-án, szerdán: P. Catedrali (Thököly-tér), Str. Gozdu (Szt. István), Bem, Lázár V., Romanului (Zrinyi), Metianu (Forray), Semnarului (Sina), Baritiu (Rákóczy), Darányi, Koszoru, P. Luptei (Szt. Péter-tér), Kinizsi, Hatás, Szarvas, A. Gavra (Csernovics Péter), P. Bocskay, Tribunal Axenta (Damjanich), Szt. Pál, Hunyadi, P. Hal-tér, Háromveréb, Chorin, Árpád, Boczkó, Zoltán, Asztalos, Gh. Lazar (Simonyi), Bucur (Eötvös), Besze János, Hajó, Óvár-tér és Ferenc József városrészt, Farkas, Felső marospartsor, P. Liceului (Jókai-tér), 29. Decemvris (Hasszinger) és Knézi-utca.

Mozi.

A mozgóképszínházak műsora. Február 20-án az Apollóban: Tih-Minh. VI. rész. Bűnügyi dráma. — Az Urániában: A végzet istennője. Társadalmi dráma 5 felvonásban.

Filmcenzura. Bucuresti. A mozgóképszínházak ellenőrző bizottság gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy az összes előadásra kerülő filmeket megvizsgálják és a demoralizáló hatású fil-

mek előadását megtiltják. Ezek helyett nevelő és oktató filmeket fognak játszani egész Románia területén.

Tih-Minh befejező rész — vasárnap az Apollóban. Három hét óta tartja felszinen az aradi mozibajáró közönség érdeklődését az Apolló színház a Tih-Minh című nagystílusú bűnügyi film, a melynél jobban aligha tetszett még mozikép a közönségnek. A szövevényes mese idegizgalmas történeteket vezetett le a nézők szeméi előtt, irgalmatlan hájszák peregték le a vásznonapon s a közönség most a végsőkig fokozott kiábrándultsággal várja, hogy az izgalmas drámai cselekmény miként végződik. A mozi morálja: az igazság győzelme ebben a történetben is diadalra emelkedik. A végsőkig fokozott harcok a fiatal tudós győzelmével végződnek. A gonosztevő banda minden kísérlete kudarcot vall s a végzet halálos ökölcspással sujt le rájuk. D'Athis és Tih-Minh boldogságának most már semmi akadályja nincs s fejük fölül a sötét felhők elvonulnak s az igaz szerelem színtárcájára ragyogja be őket. Gray diplomata a tudós hugának esküszik örök hűséget s a bátor és leleményes Placide pedig szíveválasztottját Rositta szobaleányt vezeti oltárhoz. A befejező részt, amelyet vasárnapról fogva mutat be az Apolló színház, igen hatásosan és díszes kiállításban dolgozta fel a francia filmgyár.

Suzanne Grandais — az Urániában. Vasárnap új műsor keretében mutatja be az Uránia színház A végzet istennője című 5 felvonásos drámai hangulatokkal átszőtt társadalmi színijátékot, a melyben a főszerepet az egész világon ünnepeket mozidiva: Suzanne Grandais játssza. A dráma izzó levegőjében megkapó hatással jut kifejezésre Suzanne Grandais csodás színjátszó tehetsége és tüneményes szépsége. Csupa hangulat, szín és drámai összeütközés ez a pompás film, amely kétségtelenül kiérdemli a közönség elismerését.

Új lakberek várhatók.

BUCURESAI. A kormány a házbérekéről új törvényjavaslatot készített. A javaslat megengedi, hogy a háztulajdonosok felemelhessék a házbért. A bucarestii lakók legutóbb nagy tiltakozó gyűlést tartottak, amelyen állást foglaltak az új házbértörvényjavaslat ellen. A gyűlésen követelték, hogy a klubokat, játéktereket és prostituáltak helyiségeit lakások céljaira vegyék igénybe. Az akciót az egész ország területére ki akarják terjeszteni. Lupu volt belügyminiszter kijelentette, hogy a törvényjavaslatot a bérlők érdekében okvetlenül meg kell változtatni.

A szerkesztésért
KÁROLY JÓZSEF
felel.

Erdőhegy községben

13 drb. Simentáli tenyész bika igazolvánnyal ellátva eladó. Venni szándékozók érdeklődhetnek: 645

Tóser András,

Erdőhegy, 159. házszám.

ELADÓ!
Egy kisebb szikvizgyár berendezés, gépekkel, üvegekkel, és egy rekeszes stráf koosival. Bővebb felvilágosítással szolgál:
Erzsébet szikvizgyár,
Magyar-utca 4. sz. 649

Rácza Emil

okl. építész és építőmester-tudója

Blv. Regina Maria (Andrássy-ut) 7.

Elvállalja épületek tervezését és felépítését, átalakításokat stb. szakszerűen és gazdaságosan. 668

Tavasza WEISZ-féle

Elsa kánfor krémét használ

Egy tégely ára: 10.— Lei.
Kapható: Hanzu, Vas, Voltek és Weisz és Lázár drogeriában. 10041

18¹/₂ hold

Arad városi beltelek, mely parcellázásra, gyártelepítésre igen alkalmas ingatlan, vágány befektetéssel ellátva, közvetlen vasút állomás mellett, rajta két ház urilakással hat hold fiatal termő szőlővel együtt eladó. Ügynökök díjazva. 679

Sóltz, Báthory-u. 45

Uj kerítésléc,

tetőléc és paradicsomkaró maximális árnál jóval olcsóbban eladó. — 501

Steiner József,

okl. építész cég anyagtelepe, Erzsébet-körút 2. sz.

Kereskedők figyelmébe

Nagy harisnya raktár valamint nagy rövidáru raktár 466 szolid kiszolgálás mellett.

Alexandru Krammer
Str. Metianu (Forray-u.) 3.

Gyökerez szőlőtulványok sima és gyökerez
Riparia Portalis szőlővesszők

nagyobb mennyiségben kaphatók: 10448

Winkler Józsefnél

Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 11.

Demyonokat, Táblaüveget, Lámpacsöveket,

üvegáru, lámpáru, előnyösen szállít:
Arminiu Kohn si Fratele Kohn Armin és Fivere

üvegkereskedés 504
Arad, Str. Buour (Eötvös-utca) 11. szám.

Elsőrendű minőségű :: Croupon és lábas ::

TALP

minden sulyban érkezett.

Eladás nagyban és kicsinyben a legolcsóbb árak mellett.

Továbbá zsiros pitling és tenébörök, valamint vilk-szos bőrök a legolcsóbb árakon kaphatók

FRATII STEINER

634 bőrkereskedésben

Arad, Asztalos S.-u. 2-3.

